

ELS AL·LUCINANTS

CONTES D'UN RUC

ARMAND COMPANY

I

SASHA COMPANY-TARASOVA

UNARIA
EDICIONES

The logo for UNARIA EDICIONES features the word "UNARIA" in a stylized, outlined font. Above the letters "A", "R", and "I" are several stars of varying sizes, with the largest star positioned above the "A". Below "UNARIA" is the word "EDICIONES" in a smaller, solid font, with a small black circle placed between the "I" and "O".

Primera edició: Desembre 2016

Textos

Armand Company
Sasha Company-Tarasova

Il·lustracions

Lluna Llunera's Illustrations
Irene García Molina

Diseny

Akane Studio

Edita

Unaria ediciones
www.unariaediciones.com
hola@unariaediciones.com

ISBN

978-84-946208-4-3

Dipòsit legal

CS 888-2016

- © Dels textos: els seus autors
- © De les imatges: els seus autors
- © D'aquesta edició: Unaria ediciones

Tots els drets reservats. Queda prohibida, excepte excepció prevista en la llei, qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública i transformació d'aquesta obra sense comptar amb l'autorització dels titulars de la propietat intel·lectual. La infracció dels drets esmentats pot ser constitutiva de delictes contra la propietat intel·lectual (articles 270 i següents del Codi Penal).

Моя мама Татьяна всегда находится рядом со мной, в
грустные моменты, и моменты радости. (A la meua mamà
Tanya, que sempre és al meu costat en els bons i en els mals
moments)

Моя бабушка Лариса - самая лучшая бабушка в мире! (A la
millor àvia del Món mundial, Larisa!)

Мой дедушка Валентин, которого я очень любила, сейчас
на небе! (Al meu avi Valentin, que és al cel)

Als meus amics i amigues de classe, i sobretot al personal
docent del Col·legi Públic Bertomeu Llorens i Royo de
Catarroja; si sóc el que sóc és gràcies a tots ells.

Per als xiquets i xiquetes, nens i nenes, nins i nines de Salses a
Guardamar, de Fraga a Maó, i l'Alguer mar enllà..

A l'Amelía Díaz que va creure i ha fet possible que aquests
contes puguen veure la llum.

I a tota eixa gent que ha col·laborat d'una manera o altra, el
Ricard Ballester Plana, el Jaume Fort, la MontseMu Bosch, la
Berta Casas, l'Esther González Olió, el Vicenç Llaçer Abancó,
el Rafel Serra, el Joan-Lluís Lluís, i l'Antonio Sotgiu.

ELS AL·LUCINANTS CONTES D'UN RUC

Armand Company i Sasha Company-Tarasova

1. CADASCÚ ÉS COM ÉS.

Hi havia una vegada, en un poble molt petit a l'illa d'Eivissa, un pagès de muntanya entrat en anys, bastant excèntric, ric i agarrat, que una setmana abans de les festes patronals, li féu un encàrrec a un comerciant d'ultramar. «Foraster, necessit un animal pes tir lleuger, que m'ajudi per fer ses feines a n'es camp». El pagès illenc posant-se les mans a l'esquena es va queixar amargament de la seua desgràcia: «Tenc s'esquena feta pols, no puc ni ajupir-me a deslligar-me sa corretja des calcer».

El comerciant indiano li va recomanar que és comprés un tractor. Però el pagès va refusar aquesta recomanació, perquè trobava massa gran la despesa per a la seua butxaca. Aleshores, el comerciant amb un somriure d'orella a orella li va suggerir que li comprés un cavall català, que els tenia a molt bon preu, tres duros, i treballaven d'allò més bé. L'illenc gratant-se el cap, li va respondre que era ben cert, però al seu parer eren molts duros el que li demanava per un cavall. El pagès abatut, va abaixar els ulls.

El comerciant va rumiar una estona, i de sobte se li va encendre la bombeta que tenia dalt del cap i féu espetegar els dits, i tot seguit va dir entusiasmat: «Bon amic Tomeu, encara que no t'ho creguis, sempre amago un conill dins del barret. Aviat tindràs un bon ajudant per al camp, una joia de la meva terra. Ja ho veuràs amic, confia en mi, te'l duré aquí per tres pessetes. Paraula d'indiano». Al pagès il·lusionat els seus ulls li van guspirejar.

Aquell comerciant d'ultramar, a l'estiuet de Sant Martí, va retornar a les Illes, amb un animal d'aspecte similar a un cavall, però més menut, de pelatge curt i negre a tot el cos tret de la zona de la boca, dels seus ulls i la panxa que eren blancs com el cotó-en-pèl; i unes orelles grans que apuntaven cap al cel.

—Cristo! —va exclamar el pagès ple de signes d'interrogació que suraven per damunt del seu cap— Foraster, què és això?, un cavall amb ses orelles grosses?

—No, bon amic Tomeu, no —va dir el comerciant indiano, rient per sota el nas—. Açò és un ruc català.

—Un ruc català?

«Osti tu, no voldrà que sigui un tronxo de col», va dir entre si l'animal.

L'indiano li va explicar:

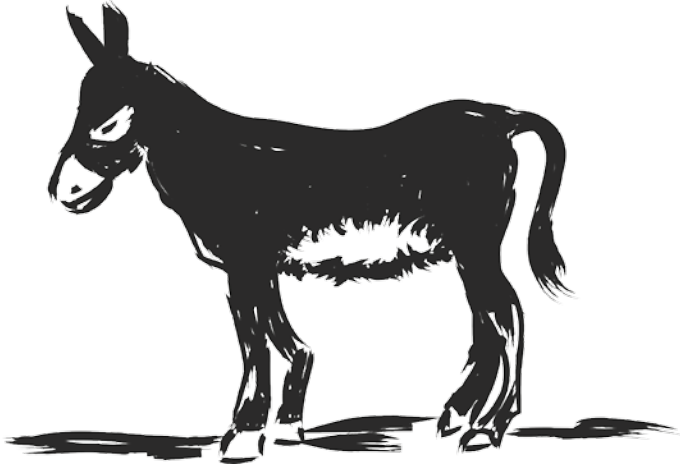
—Sí, amic Tomeu, un ruc no és cap cavall amb orelles grosses —va somriure, a punt de trencar-se a riure.

—Els plats se semblen a les olles —va comentar el pagès illenc.

—Amic Tomeu, t'explico, el ruc de raça catalana com pots veure és més petit...

«És clar, en el pot petit hi ha la bona confitura, i el verí», tornà a pensar per a si mateix el ruquet.

El comerciant d'ultramar va continuar explicant-li:

—... No és tan ràpid ni fort com un cavall de tir, però té el mateix caràcter dòcil, noble i treballador que un d'aquests —mirà de convencer-lo amb els seus arguments—. Té bones orelles i unes potes molt llargues A Catalunya diem: bona pota i bona orella, senyal de bona bèstia —va somriure

—N'estàs segur? —el pagès no ho va veure gens clar.

«Aquest pagès desconfia fins i tot de les seves orelles. Sóc català de soca-rel. Visca Catalunya i visca la mare que ens va parir!», va pensar per a si el ruc.

—I tant, als ramaders del meu poble de Torredembarra, ja els hi he portat uns quants ruquets com aquest —el comerciant indiano amb el palmell de la mà va fer uns copets sobre el llom de l'animal—. I una meravella tu!

Sobrevolant dalt del cap del pagès un signe d'interrogació darrere d'altre.

—Idò espero que també sigui es meu cas. Jo confio amb ses teves paraules —es va treure de la butxaca de la

camisa un sobre—. Aquí tens es sous que em vares demanar.

—Molt bé —l'indiano va agafar el sobre amb els diners i va comptar-los en un tres i no res—. Tot correcte, el ruc és teu. Has fet un bon negoci comprant-me el Robí.

—Perdona'm, com em diu?, Bobí?

—Bobí, no —va acompanyar aquell «no» amb un gest de negació amb el cap— Robí, com la gemma de color vermell. Aquest és el seu nom..., segons em va dir el seu criador aquest nom tan infantil l'hi va posar la seva filla petiteta que encara no es pot vestir a soles.

—Vaja, que curiós!

—Amic Tomeu, necessites alguna cosa de l'altra banda de l'oceà Atlàntic? Tabac, licor...?

—No, no, de moment, no necessit res, tenc de tot.

—Doncs, adéu-siau i gràcies!

—Ja li diré coses, hala idò! —es va acomiadar el pagès.

«Qui paga mana, o potser no?», es va preguntar entre si mateix el ruc, amb la mirada perduda en l'infinit.

El Tomeu, aquella mateixa vesprada, inquiet i nerviós, va agafar el ruc i el va enganxar a un carro de trabuc, però l'animal palplantat no volgué moure ni un unglot, com si estigués clavat en terra; malgrat els crits del pagès: «Arri, arri ,ruc!»...

«Illenc, no, no i no! —tot brandant el cap el ruquet d'un cantó a l'altre— Ja pots cridar que al ruc tossut, tant és dir-li arri com só».

Quan començà a fer-se fosc.

—Orellut, supòs que estàs cansat pes llarg viatge de Catalunya a Ses Illes. Avui et deixaré descansar tot es dia —el va informar el pagès—. Però ja saps, a sa primera, per-

dó; a sa segona, bastó. Demà et faré anar més recte, que un pal —va amenaçar-lo amb cara de pomes agres.

A l'endemà, a trenc d'alba, el ruc català refet del seu suposat cansament després de dormir en un estable, entre palles seques, el Tomeu ho va tornar intentar. Però el ruc Robí tampoc volgué ajudar-lo. Aleshores, el pagès va pensar una altra cosa, potser era massa petit, per arronsar aquell carro de trabuc. Així que ho va intentar d'una altra manera, li va col·locar una alforja sobre el llom. La bèstia de càrrega que era molt tossuda, va refusar de nou ajudar-lo. Malgrat les empentes per darrere del pagès illenc amb les dues mans i l'esquena, el ruc inmòbil, no volia tirar avant ni enrere. .

«Sapastre, una guitza et puc llençar si no em deixes d'empipar», el va amenaçar l'animal.

El pagès illenc, va perdre la paciència, i agafà una fona de cuir. A continuació començà a fuetejar-lo com si s'hagués tornat boig. El ruc queixant-se de dolor va veure una gran constel·lació d'estels.

—Bufa!, cop al cap, mort o curat.

Quan els estels van desaparèixer, l'animal va fer una bramadissa una llarga estona.

—Ihà, iho-iho, ihà, iho-iho, ihà.

El Tomeu, que estava fins al cap damunt, va obrir la boca, però no va trobar paraules al seu diccionari per intimidar-lo.

—Batua déu, sagrat! Qui renta el cap d'un ruc, perd lleixiu, temps i sabó. —es va dir així mateix el pagès illenc de molt mal humor, i es girà d'esquena.

De sobte, el Robí li va clavar un cop amb una de les seues potes del darrere en tot el cul del pagès que va eixir pels aires volant, i va anar a parar a dins d'un pilot de

palla. «Què et pensaves llanut de muntanya? Què anava a restar amb les potes plegades?», li va preguntar el ruquet

—Ai, ai, ui, uiii, Mare de Déu! —es va queixar el Tomeu dins del pilot.

«Tururut, qui gemega ja ha rebut, oi?», somrigué el ruquet.

El pagès enutjat, va eixir entre aquell pilot de tija del blat.

—Cent mil llamps forcats penjats d'un garrover empaltat de prunera borda —va dir enutjat el Tomeu, alhora que agafava l'escopeta de pedra de foguera que tenia darrera la porta del corral penjada. Una vegada a les mans—: Ruc del dimoni, ets més dolent que sa carn de xinxa. Vinga, orellut, mou-te d'aquí, si no vols que et voli es cap, i faci de tu embotits i sobrassada.

El Robí va mirar cap al cel, però no es va moure. Aleshores el pagès illenc va fer sonar la seua escopeta «Pum, pam, pum, pam, pum...». El ruc va córrer fent esses i saltirons perquè no poguera aconseguir fer diana, fins desaparèixer pels afores del poble.

El ruquet perdut, apenat i abatut així pel destí, i sense saber on anar se n'apuja dalt de Sa Talaia una mica desorientat. A dalt feia fred, i amb el sol, es va moure a la muntanya un ventolí i encara va fer més fred. El Robí anava vagabundejant d'un lloc a l'altre, cansat, esbufegava i no li quedava esma per continuar caminant.

«Déu gran de tots els animals, Què serà de mi? Tinc la gola més seca que un bacallà. Déu gran de tots els animals, apiada't de mi», es va preguntar per a si mateix el ruc Robi entre sanglots.

I amb això, rondant aquell paratge va aparèixer un llop de pelatge gris i de grans ullals, cantant:

Jo som feliç
 sense fer feina,
 sóc un gandul
 sa vagaria em menja.
 El dilluns mengem mongetes,
 el dimarts mengem cigrons,
 el dimecres llentietes,
 i el dijous els macarrons...

Però en veure al ruquet, el llop que mai no havia vist res de semblant, va obrir els ulls com plats.

—Cristo en pel amb taronges navel! —va exclamar el llop de muntanya. En un principi va pensar que es tractava d'un Ésser diví.

Durant quatre hores seguides, el llop ocult, anà acostant-se al ruc lentament i sense fer soroll, per veure allò que feia.

El ruc català només feia que beure aigua als tolls, mastegar i menjar arbusts i plantes espinoses, i dormir davall d'una garrofera.

«Umm, vaja! Per ser una divinitat es comporta d'una manera prou estranya», pensa el llop contemplant l'escena no gaire lluny d'allà, amagat rere uns matolls, no li va traure l'ull de sobre.

A l'endemà, el llop de muntanya va retallar la distància d'espionatge amb prudència; però el Robí se'n va adonar, i va fer un bram fortíssim que gairebé li va provocar un atac al cor:

—Ihà, iho-iho, ihà, iho-iho.

El llop espantat, va marxar a recules un parell de metres, amagant-se darrere d'una gran alzina. Enllà el llop

amb el cap cot i agafant-se les potes darrere de l'esquena pensava que fer...

Més tard, el llop va retornar d'amagatotis, volia desvetllar la seua curiositat, o siga les coses que feia aquell animal de grosses orelles. El ruc, com gairebé sempre, continuava menjant arbusts. I quan s'adonà que el llop el mirava amb atenció continuada, va bramar de nou:

—Ihà, ihà, ihà.

El llop de muntanya, com abans va fugir del lloc, però a mig camí va fer una frenada en sec; i va pensar perquè nassos havia de fer-ho, per tant sols un crit estrident. El llop d'una revolada va desfer el camí fet, i es va amagar entre uns arbusts per tornar observar-lo. El Robí tranquil·lament bevia als tolls d'aigua.

El ruquet va esbufegar per les fosses nasals, i va bramar de nou:

—Ihà, ihà, ihà.

Però aquesta vegada, el llop no va fugir com les altres dues vegades. El llop va pensar que aquest Ésser diví no devia ser tal per infondre por quan només produïa aquell so, gens agradable per a les seues orelles. El llop, de mica a mica s'hi va acostar a peu de gat per tal que no el sentira. El llop de muntanya amb actitud de pinxo, acostumat al bram del ruc, li barra el pas i li digué amb una veuota:

—Ei, es pot saber qui ets tu?

—Sóc un ruc

—D'on vens? —li va preguntar el llop.

—Sembla que no tens massa cultura —li diu el ruc, abans d'explicar-li què feia en aquell indret— Vinc d'un trosset del paradís a la terra, de més enllà dels rius i de la mar, allà on es parla la mateixa llengua, on hi ha boniques

serralades, aiguamolls...—digué el ruc que no pogué acabar la frase perquè el va interrompre el llop.

—Idò? què fas aquí a ses Illes?

—No ho sé —va respondré el ruc alçant els muscles—. Sense tenir-hi cap culpa, fa uns dies, un ésser humà em va dur a aquesta illa. Poc després, em va vendre per tres pessetes a un altre ésser humà. I aquesta última persona pensava que era una màquina de treballar. Però jo m'hi vaig negar, tinc sentiments, un gran cor, i sóc un ésser viu com ell —va mostrar la seua esplèndida dentadura—. Després de la meua negativa, penso que li feia nosa.

—Aiss, jo sé que el ser humà és una mica tocahores i bàmbol. Però en aquesta vida, de vegades hem de fer coses que no ens agraden. Però per què no l'ajudaves? —va preguntar amb la boca petita— No en sabies o no volies?

—No tenia ganes de fer-ho —va contestar el ruc català.

—Cristo! Sent curiositat, i tu com li ho explicares a n'aquest ser humà?

—Ihà, iho-iho, ihà, iho-iho, ihà —va bramar el ruc.

El llop de muntanya es va posar una pota damunt del cap, i va riure.

—Ha ha ha ha.

—I tu com li ho hagueres explicat? —volgué saber el ruquet.

El llop va aixecar el cap i va udolar:

—Idò, Auuuuu!!!, auuuuu!!!, auuuuu!!!...

El Robí es posà les potes davanteres a l'estomac i va riure. Quan va aturar-se li va proposar:

—Jo no conec a ningú aquí, tu voldries ser el meu amic?

—Descuida, aquí tens un nou amic, s'ho passarem d'allò més bé —va somriure el llop mentre movia ràpida-

ment la cua de dreta a esquerra—. Apa, anem-hi a fer una passejada.

El ruc va comentar:

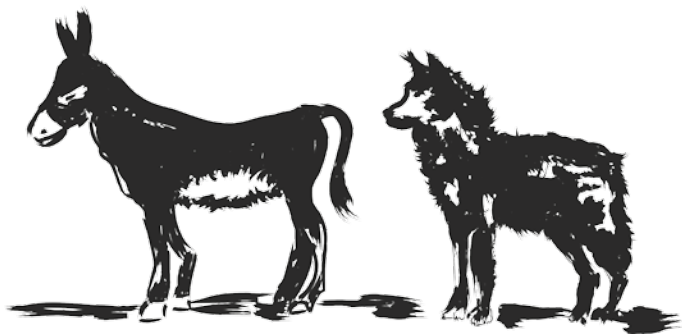
—Gràcies, jo serè com un altre llop.

I així, d'aquesta forma tan peculiar, va començar la seua amistat.

El Robí que era fluix de llengua i una miqueta fatxenda, un dia li va comentar al llop:

—Estiguis tranquil, que la teva vida no corre cap perill. Mentre estiguis al meu costat cap animal carnívor et podrà menjar. El Déu de tots els animals, m'ha nomenat rei de totes les bestioles del món. Si algú intenta menjar-nos patiran el furor del Déu gran. Si no em creus, vine amb mi i veuràs com tots els habitants de la muntanya em tenen por. Puc fer tot allò que em vingui de gust

—Vaja! —va exclamar el llop després d'escoltar aquell discurs.

El llop de Sa Talaia convertit en l'ombra del ruc l'acompanyava a tots els llocs, i en quan les altres bestioles el veien, fugien esperitats i sense deixar de córrer fins aplegar a un lloc on se sentien fora de perill. El llop toix pensava en veritat que era un Ésser diví al qual tothom

li tenien por, i no se n'adonaven de qui tenien por la resta d'animals era d'ell.

Passaven els dies, i el llop de muntanya va anant agafant moltes confiances amb el ruc, com una paparra en el cos d'un gos. L'amfitrió de Sa Talaia li va ensenyar tots els racons de la muntanya; i també comença a prendre's algunes llibertats, refregant-se sobre les seues potes, fent-li alguna empenteta de no res, en broma. Mentre el ruc Robí, tota l'estona, li deia:

—Juga, juga i veuràs..., te'n pegaré una que semblarà que el món t'empeny

—Per què em parles així? —li replicava el llop, rient.

Però el llop de Sa Talaia no feia ni cas, s'ho prenia de per riure. Fins que un dia molt primaverenc, el ruc Robí tip de què estigués aspirant-li l'aire pel nas per sentir l'olor de la seua pell, i molestant-lo cada moment; sense com va ni com ve li va clavar un cop amb un unglot del darrere en el seu morro. «Plaff!!».

El llop de muntanya durant una curta estona es va quedar destabacat pel cop, veient una constel·lació d'estels al seu voltant. Quan el llop de Sa Talaia es va refer, li va dir:

—Així que això és l'únic que sap fer? —féu el llop gratant-se el cap— Saps amic, tinc molta fam, més que un soldat de Tarragona, així que vaig a menjartem ara mateix. —es va fregar les peüngles davanteres pensant en el tiberi del que anava a fruit.

El Robí va aixecar al màxim les potes de davant per esglaiar-lo, i tot seguit li va dir:

—Tot sol no podràs.

—No? Ara ho veurem, si no et sóc capaç! —el llop va recular una mica— Auuuuuuu! Auuuuuuu! Auuuuuuuu!
—va udolar com un boig.

Poc després, van acudir tres llops a la crida del seu company.

—Companys, aquí tenim sa carn, només falta tallar-la —va somriure el llop amb malícia.

Els llops de la llopada convidats grunyiren agressius.

—I què em dius ara?! Som quatre.

—Bé —es va adreçar el ruc al seu ex-amic llop—, el que no t’havia contat abans és que no sóc un ruc qualsevol, provinc d’una família d’artistes. Sóc geni i figura. Puc cantar i ballar.

Els llops es miraren sense saber que fer.

—I també fer jocs malabars —el ruquet va agafar una poma i amb ella sense deixar-la caure a terra. La poma li anava del cap als muscles; dels muscles als peus; i dels peus al cul.

Els llops de la llopada es miren bocabadats sense entendre res

—Artista de teatre tancat i abandonat —va dir un llop mentre es rellepava les baves d’ansietat i de fam que li queien per la boca.

El ruc va aturar-se de fer jocs malabars, i els va dir:

—Cadascú és com és —els va fer l’ullet—. Amics llops, però heveu vist què flac estic?

—No m’importa, jo veig que tens prou de carn as teu cos —va assenyalar el llop de més alçada amb els ulls desorbitats.

—Però no trobareu molta substància de la meua carn i ossos vells que no tenen conservants ni colorants —va dir el ruc català posant-se de genolls amb les potes davanteres juntes com demanat als seus botxíns misericòrdia— Si us plau, amics llops, atureu-vos.

—Tant se val! —va exclamar el llop amb les potes plegades— Avui t'anem a menjar sense més sal ni sense més oli.

En el precís instant en què els llops es decidiren a llançar-se al damunt del Robí.

—Ei, amics llops —el ruc va començar a dir en veu baixa—, serà millor que corregueu, darrere de vosaltres hi ha dos caçadors —va advertir el ruc a l'observar dues escopetes de dos canons aguaitant entre uns matolls verds.

Els llops van somriure.

—És ben apariada aquesta bestiola —va comentar un dels llops, al qual se li feien les dents llargues, pensant en la carn del ruc..

«Pum, pum, pum, pum!» s'escoltaren els espetecs d'unes escopetes.

La llopada de Sa Talaia sortiren volant amb els culs plens de perdigons queixant-se amargament i estridentment «Au! Ai! Au! Ai! Au! Ai! Au! Ai!...».

El ruquet arrencà a córrer com un condemnat, en direcció contrària en la qual ho havien fet els llops, deixant una reguera de fum i de vent amb les seues quatre potes, fins arribar al cim de Sa Talaia, lluny de l'abast dels llops i els caçadors.

«Juro i afirmo pel Déu gran de tots els animals, que amb els llops, ni al cel ni a l'infern», es va dir entre si el ruc Robí, enllà a dalt.